

Sygn. akt VI Ka 391/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Aleksandra Mazurek (spr.)

Sędziowie: SO Agnieszka Wojciechowska-Langda

SO Michał Chojnowski

protokolant: p.o. protokolant sądowy Agnieszka Karpińska

przy udziale prokuratora Agaty Stawiarz

po rozpoznaniu dnia 12 października 2016 r. w Warszawie

sprawy K. F. syna S. i E., ur. (...) w W.

oskarżonego o przestępstwo z art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim

z dnia 30 grudnia 2015 r. sygn. akt II K 159/14

zaskarżony wyrok uchyla i na podstawie art. 66 § 1 i 2 kk i art. 67 § 1 kk (w brzmieniu obowiązującym w czasie popełnienia czynu) w związku z art. 4 § 1 kk postępowanie karne wobec oskarżonego K. F. warunkowo umarza na okres 2 (dwóch) lat próby; zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. K. kwotę 516,60 zł obejmującą wynagrodzenie za obronę z urzędu w instancji odwoławczej oraz podatek VAT; zwalnia oskarżonego z opłaty za obie instancje oraz pozostałych kosztów sądowych za postępowanie

w sprawie obciążając nimi Skarb Państwa.

SSO Aleksandra Mazurek SSO Agnieszka Wojciechowska-Langda SSO Michał Chojnowski

Sygn. akt VI Ka 391/16

UZASADNIENIE

K. F. został oskarżony o to, że w okresie od dnia 13 września 2013 r. do 12 lutego 2014 r. w N. woj. (...) na terenie Komendy Powiatowej Policji w N. działając w krótkich odstępach czasu, w wyniku z góry powziętego zamiaru będąc przesłuchiwany w charakterze świadka w toku postępowania przygotowawczego 1 Ds.1028/13 nadzorowanego przez Prokuraturę Rejonową w Nowym Dworze Mazowieckim i prowadzonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 06.06.1997 r. Kodeksu postępowania karnego oraz będąc uprzedzony przez funkcjonariusza policji o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, zeznał nieprawdę co do autentyczności podpisu na dokumencie w postaci pełnomocnictwa z dnia 22.01.2010 r. umocowującego R. F. do reprezentowania K. F. w ten sposób, że zeznał, iż podpis na tym dokumencie nie został przez niego nakreślony, podczas gdy faktycznie podpis

na dokumencie zawierał jego autentyczny podpis, gdzie zeznania te służyły za dowód w prowadzonym postępowaniu przygotowawczym, tj. o czyn z art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Sąd Rejonowy w Nowym Dworze Mazowieckim uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu w akcie oskarżenia czynu stanowiącego przestępstwo z art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to podstawie art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. skazał go, a na podstawie art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 37 a k.k. wymierzył mu karę grzywny w wymiarze 40 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 złotych. Ponadto zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. K. kwotę 516,60 zł w tym kwotę 96,60 zł podatku VAT tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną oskarżonemu z urzędu i na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego, który zarzucił obrazę prawa procesowego mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 410 poprzez nieuwzględnienie w procesie wyrokowania wniosków wydanej w sprawie opinii psychologicznej. Stawiając ten zarzut wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Nowym Dworze Mazowieckim. Ponadto wniósł o zasądzenie wynagrodzenia na jego rzecz.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja obrońcy oskarżonego zasługuje na uwzględnienie jedynie w tym zakresie, w jakim spowodowała zmianę na korzyść oskarżonego K. F. poprzez warunkowe umorzenie postępowania.

Na wstępie niniejszych rozważań należy wskazać, że Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie w niniejszej sprawie. Ustalenia faktyczne oparte zostały na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy głównej, ocenionego w sposób prawidłowy z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy oraz doświadczenia życiowego. Sąd podzielił również ustalenia sądu I instancji co do winy K. F..

Dokonując wnikliwej analizy akt sprawy Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż okoliczności, w jakich doszło do udzielenia przez K. F. jego żonie R. F. pełnomocnictwa do wymeldowania z pobytu stałego w domu znajdującego się przy ul. (...) w N., nie budzą wątpliwości. Przedmiotowe pełnomocnictwo zostało bowiem sporządzone w chwili, gdy małżonkowie wspólnie ze sobą zamieszkiwali i żyli zgodnie, tj. w dniu 22 stycznia 2010r. Co więcej R. F. posiadała również pełnomocnictwo ogólne do reprezentowania męża przed wszystkimi organami i instytucjami sporządzone w dniu 21 stycznia 2010r. (k. 17). Ponadto w dniu 21 stycznia 2010r. oskarżony udzielił żonie pełnomocnictwa także do odbioru prawa jazdy (k. 155). Na marginesie należy zauważyć, że K. F. i R. F. obowiązywała umowa majątkowa małżeńska o ustanowieniu rozdzielności majątkowej zawarta przed notariuszem w dniu 17 sierpnia 2006r.

W ocenie Sądu Okręgowego autentyczność powyższej dokumentacji nie budzi wątpliwości. K. F. w pełni świadomie udzielił swojej żonie wszystkich pełnomocnictw i na każdym dobrowolnie, własnoręcznie złożył podpis. W kontekście tych ustaleń istotne znaczenie mają znajdujące się w aktach sprawy opinie biegłych, których wnioski Sąd Okręgowy za sądem I instancji w pełni podzielił. Biegły z zakresu kryminalistycznych badań dokumentów, pisma ręcznego i podpisów kategorycznie stwierdził, że czytelny podpis na pełnomocnictwie do wymeldowania z dnia 22 stycznia 2010r. udzielonym R. F. nie został nakreślony przez R. F., lecz przez K. F. i jest to autentyczny podpis wymienionego (k. 24-29). Aby wykluczyć wątpliwości, co do stanu zdrowia psychicznego oskarżonego tak w dacie czynu jak i obecnie, sąd I instancji dopuścił dowód z opinii dwóch biegłych psychiatrów celem odpowiedzi na pytanie, czy stan zdrowia psychicznego oskarżonego ograniczył w znacznym stopniu czy też zniósł jego zdolność do rozpoznania znaczenia zarzucanego mu czynu lub też pokierowania swoim postępowaniem, oraz czy w obecnym stanie zdrowia psychicznego oskarżony może uczestniczyć w procesie. Oskarżony sygnalizował, że znajduje się w bardzo złym stanie psychicznym i leczy się psychiatrycznie. Konieczne okazało się powołanie biegłego psychologa oraz dołączenie dodatkowej dokumentacji medycznej. Ostatecznie biegli uznali, że stan psychiczny badanego w odniesieniu do zarzutu, o który jest oskarżony nie znosił, ani nie ograniczał w stopniu znacznym jego zdolności rozpoznania znaczenia czynu ani zdolności pokierowania swoim postępowaniem. Poczytalność w czasie czynu i w toku postępowania, zdaniem biegłych lekarzy psychiatrów, nie budzi wątpliwości (k. 128-131). Sąd nie dostrzegł również powodów,

dla których miałyby kwestionować dokumenty sporządzone przez notariusza. Materiał dowodowy nie wskazuje, aby notariusz przy dokonaniu czynności naruszył przepisy prawa.

Sąd Rejonowy słusznie nie dał wiary wyjaśnieniom oskarżonego w części w jakiej tłumaczył on, że podpisał pełnomocnictwo do wymeldowania nieświadomie i że stało się to prawdopodobnie wówczas, gdy podpisywał kilka egzemplarzy pełnomocnictwa do odbioru prawa jazdy. Były to dokumenty zupełnie różne, ich forma graficzna nie jest podobna (k.7 i k.155) dlatego osoba dorosła i w pełni sprawa intelektualnie, musiała zdawać sobie sprawę z tego co podpisuje. Słusznie zauważa sąd I instancji, że K. F. składając zeznania jako świadek, chcąc uwiarygodnić swoje zeznania, wskazywał szczególne cechy podpisu, mające dyskwalifikować go jako jego autora. Sąd odwoławczy odrzucił możliwość, aby w momencie objętym zarzutem oskarżony rzeczywiście nie pamiętał faktu złożenia przedmiotowego podpisu pod pełnomocnictwem dla R. F.. Sąd miał na uwadze wnioski opinii biegłego psychologa, jednakże nie zmieniają one tych ustaleń. Biegły stwierdził, że aktualny stan psychiczny K. F. charakteryzuje się obniżeniem nastroju, cechami deficytów w zakresie procesów pamięciowych, męczliwością, deklarowanym stresem- związanym w głównej mierze z przewlekłym obciążeniem sytuacją głębokiego konfliktu w relacji małżeńskiej. Biegły stwierdził jednocześnie, że deficytom w zakresie funkcji pamięci u badanego nie towarzyszą kliniczne objawy zaburzeń poznawczych (k. 102-109). Opinia nie daje podstaw do przyjęcia, że zaburzenia pamięci oskarżonego są tak znaczne, że mogły skutkować nieświadomym złożeniem przez niego fałszywych zeznań.

Nie można również pominąć, że oskarżony składając zeznania w dniu 13 września 2013 r. w sposób bardzo obszerny, szczegółowy i precyzyjny opisywał wszystkie swoje problemy z żoną m. in. dotyczące przyczyn złożenia przez nią pozwu o rozwód, wyrzucenia go z domu, zamknięcia przez nią wspólnego rachunku bankowego, przywłaszczenia zakupionych przez niego mebli i kluczyka do jego samochodu. Zeznania te jasno wskazują, że oskarżony nie miał żadnych problemów z wyrażaniem swoich myśli, wszystko bardzo dobrze pamiętał i doskonale kojarzył. W kolejnych zeznaniach w dniach 17 listopada 2013 r. i 12 lutego 2014 r. oskarżony również szczegółowo zeznawał na temat swojej sytuacji życiowej i problemów z żoną. W żadnym z zeznań oskarżony nie wskazuje aby miał jakiegokolwiek problemy z pamięcią i trudności z koncentracją. Wnikliwa analiza wszystkich zeznań pozwala na wykluczenie wersji, jakoby stan psychiczny oskarżonego w chwili ich składania był tak zaburzony, że nie pamiętał on faktu złożenia w dniu 22 stycznia 2010 r. podpisu pod pełnomocnictwem upoważniającym żonę do wymeldowania go z domu.

Powyższe okoliczności świadczą bezspornie o celowym złożeniu przez oskarżonego zeznań mających służyć za dowód w postępowaniu przeciwko żonie. Zachowanie oskarżonego spowodowane było narastającym pomiędzy małżonkami konfliktem, przeprowadzeniem się żony do rodziców, a wreszcie wymeldowaniem oskarżonego z dotychczas wspólnie zamieszkiwanego lokalu i wyrzuceniem go z niego. W chwili udzielania R. F. wszystkich pełnomocnictw oskarżony darzył swoją żonę, jak sam przyznał, bezgranicznym zaufaniem, o czym dobitnie świadczy pełnomocnictwo w formie aktu notarialnego do zastępowania i reprezentowania oraz działania w jego imieniu i na rzecz wobec wszelkich władz, urzędów i organów. Nie można wykluczyć, że R. F. w pewien sposób wykorzystywała zaufanie swojego męża w momencie kiedy relacje w małżeństwie zaczęły się psuć, należy bowiem pamiętać, że pełnomocnictwo do wymeldowania oskarżonego z 22 stycznia 2010 r. zostało przez nią wykorzystane dopiero w 2013 r. Powyższe nie zmienia ustaleń sądu, co do winy oskarżonego, jednak stanowi okoliczności ją łagodzące. Z tych względów Sąd Okręgowy uznał, że stopień społecznej szkodliwości czynu oskarżonego nie jest znaczny i istnieją podstawy do warunkowego umorzenia postępowania wobec oskarżonego, który nigdy nie był karany. Sąd dostrzega pozytywną prognozę kryminologiczną wobec K. F. wskazującą na to, że pomimo warunkowego umorzenia postępowania będzie on przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni kolejnego przestępstwa. Zgodnie z art. 4 § 1 k.p.k. sąd zastosował przepisy prawa obowiązujące w chwili popełnienia przez oskarżonego czynu, gdyż są one korzystniejsze dla sprawcy. W chwili czynu przestępstwo z art. 233§1 kk zagrożone było karą do 3 lat pozbawienia wolności, a od 15 kwietnia 2016 r. przestępstwo to zagrożone jest karą do 8 lat pozbawienia wolności, co uniemożliwia warunkowe umorzenie postępowania, które zgodnie z aktualnym brzemieniem art. 66 §2 kk jest możliwe jedynie w odniesieniu do przestępstw zagrożonych karą do 5 lat pozbawienia wolności. W ocenie Sądu Okręgowego do zweryfikowania trafności orzeczenia o warunkowym umorzeniu postępowania niezbędny jest dwuletni okres próby.

Na podstawie § 17 ust. 2 pkt 4 oraz § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. K. kwotę 516,60 zł obejmującą wynagrodzenie za obronę oskarżonego w postępowaniu odwoławczym oraz podatek VAT. Jednocześnie Sąd Okręgowy na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od opłaty za obie instancje oraz pozostałych kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa, albowiem uznał, że z uwagi na trudną sytuację materialną oskarżonego poniesienie tych kosztów byłoby dla niego zbyt uciążliwe.

SSO Aleksandra Mazurek SSO Agnieszka Wojciechowska- Langda SSO Michał Chojnowski